

Paskaidrojuma raksts par Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžetu

Balvu novada priekšsēdētāja ievadziņojums

Ik gadu pašvaldība apkopo izdarīto un plāno savu budžetu nākamajam gadam. Katru gadu ir savas aktualitātes un mērķi novada attīstībai un virzībai uz priekšu. Katras pašvaldības dzīve ir atkarīga arī no ārējiem faktoriem, kas ietekmē turpmāku attīstību. Viens no faktoriem, ar kuru iezīmējās 2020.gads, ir COVID-19 vīrusa izplatība visa pasaulē, kas atstāj būtisku ietekmi uz pasaules un Latvijas ekonomiku. Kaut arī finansējums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda nesamazinājās, bet ieņēmumi no nekustamā īpašuma nomas, no maksas pakalpojumiem ievērojami samazinājušies. Pašvaldība sniedz atbalstu telpu nomniekiem – uzņēmējiem, kuriem vīrusa dēļ iestājās dīkstāve, tiek atcelta nomas maksa.

2021.gadā ir plānota administratīvi teritoriālā reforma, kuras rezultātā tiks apvienoti četri novadi – Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas, mainīsies arī pašvaldības struktūra un izstrādāti jauni attīstības plānošanas dokumenti.

Uz gada sākumu Balvu novads ir viens no 21 reģionālās nozīmes centriem, kas ietver sevī Balvu pilsētas un desmit pagastu teritorijas. Balvu novada pašvaldības 2021.gada attīstības virzieni ir:

- saglabāt un attīstīt izglītības, kultūras un sporta infrastruktūru un pakalpojumus;
- saglabāt sociālos pabalstu maznodrošinātajai sabiedrības daļai atbilstoši Latvijas likumdošanas izmaiņām;
- atbalstīt uzņēmējdarbības attīstību novadā ar ES projektu realizāciju;
- finanšu iespēju robežās attīstīt pašvaldības teritoriju un pilnveidot pakalpojumu klāstu;
- attīstīt tūrisma, piesaistot fondu līdzekļus nozares attīstībai.

Izmaiņas likumdošanā un normatīvajos dokumentos tieši ietekmē Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžetu:

- atbilstoši pašvaldības vērtētajiem ieņēmumiem pašvaldība no iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārdales saņems par 387 734 *euro* mazāk nekā 2020.gada izpilde;
- ieņēmumi no pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fonda tiks saņemti par 376 882 *euro* mazāk nekā 2020.gadā;
- Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi plānoti mazāki par 48 391 *euro* nekā 2020.gadā;

- atbilstoši 2015.gada 24.novembra MK noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2021.gada minimāla alga ir 500 *euro* par likmi, pašvaldības budžetā tam ir paredzēti papildus 250 556 *euro*, ar minimālās algas likmi pašvaldībā ir nodarbināti 32%;
- atbilstoši minimālās algas paaugstināšanai, tiek paaugstināta alga strādājošajiem, kam līdz šim alga bija zem 500 *euro* par likmi, pašvaldībā tādu ir 16,3%, kopā zem 2021.gada noteiktās minimālās algas ir 48,3% nodarbināto;
- atbilstoši 2018.gada 18.decembra MK noteikumiem Nr.851 "Noteikumi par zemāko mēnešalgu un speciālo piemaksu veselības aprūpes jomā nodarbinātajiem" pašvaldība papildus nepieciešams 59 241 *euro* medicīniskā personāla atlīdzības palielināšanai;
- atbilstoši 2016.gada 5.jūlija MK noteikumiem Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" pedagogu darba samaksas paaugstināšanai no 750 *euro* līdz 790 *euro* par likmi papildus nepieciešams 28055 *euro*;
- atbilstoši Satversmes tiesas spriedumam, valstī tiek paaugstināts ienākumu līmenis trūcīgas personas statusa noteikšanai no 128,06 *euro* uz 272 *euro* pirmajai personai mājāsaimniecībā un 190 *euro* katrai nākamajai personai mājāsaimniecībā, kā arī palielinās valstī noteiktais GMI pabalsts no 64 *euro* uz 109 *euro* pirmajai personai mājāsaimniecībā un 76 *euro* katrai nākamajai personai mājāsaimniecībā, kas papildus prasa no pašvaldības vismaz 35 000 *euro*;
- un citas izmaiņas normatīvajos dokumentos, kas finansiāli ietekmē pašvaldības darbu.

Balvu novada pašvaldībai 2021.gadā un turpmāk būtiski ir nodrošināt novada attīstības un investīciju projektu ieviešanu un realizāciju, tādējādi uzlabojot dzīves kvalitāti, ielu, ceļu, dzīvojamo teritoriju, izglītības iestāžu, sporta infrastruktūru novadā. Lai veicinātu Balvu novada attīstību, investīcijām infrastruktūrā tiks piesaistīti Eiropas Savienības fondu un aizņēmumu līdzekļi.

Balvu novada pašvaldība 2021.gadā turpinās novada attīstību visās jomās, realizēs visas funkcijas atbilstoši likumam "Par pašvaldībām", balstoties uz esošiem finanšu līdzekļiem un projektu finansējumu. Atbilstoši norādījumiem par administratīvi teritoriālo reformu, pašvaldības budžets tiek plānots visam finanšu gadam.

Sociālekonomiskā situācija Balvu novadā

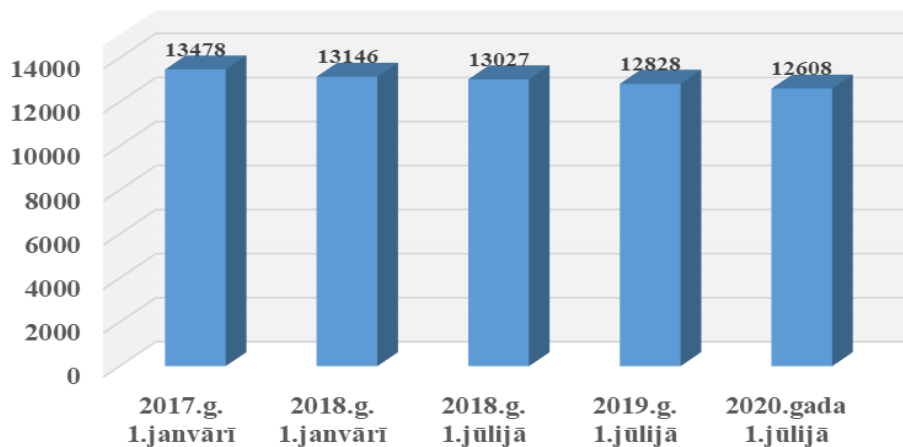
Iedzīvotāji

Balvu novada teritorija ir 1045,21 km². Iedzīvotāju skaits uz 2020.gada 1.jūliju pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) datiem ir 12608, iedzīvotāju blīvums uz 1 km² - 12,06. Iedzīvotāju skaits pēdējo triju gadu laikā ir samazinājies par 7,3%, vidēji 2,4% gadā.

Pēc iedzīvotāju vecuma un dzimuma pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem darbaspējas vecuma iedzīvotāji sastāda 64,24%, pirms darbaspējas vecumā – 13,44%, pēc darba spējas vecumā – 22,32%.

1.attēls

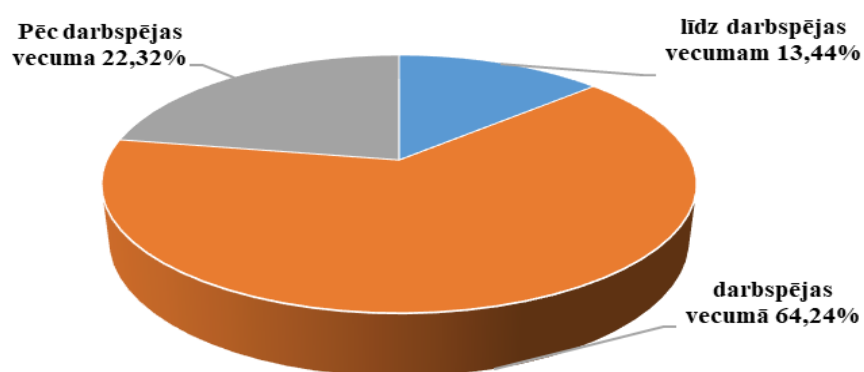
Deklarēto iedzīvotāju skaits Balvu novadā (pēc PMLP datiem)



Avots: PMLP

2.attēls

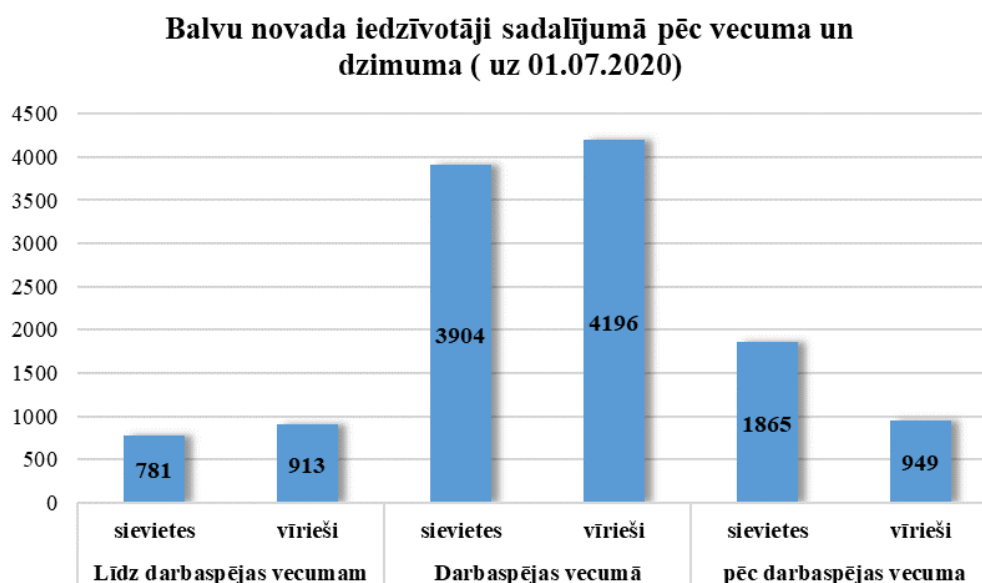
Deklarēto iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām



Avots: PMLP

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas 2020.gada statistika liecina, ka novadā reģistrēti 70 jaundzimušie (2019.gadā – 78) un 229 mirušie (2019.gadā – 204), t.i. negatīvais pieauguma koeficients.

3.attēls



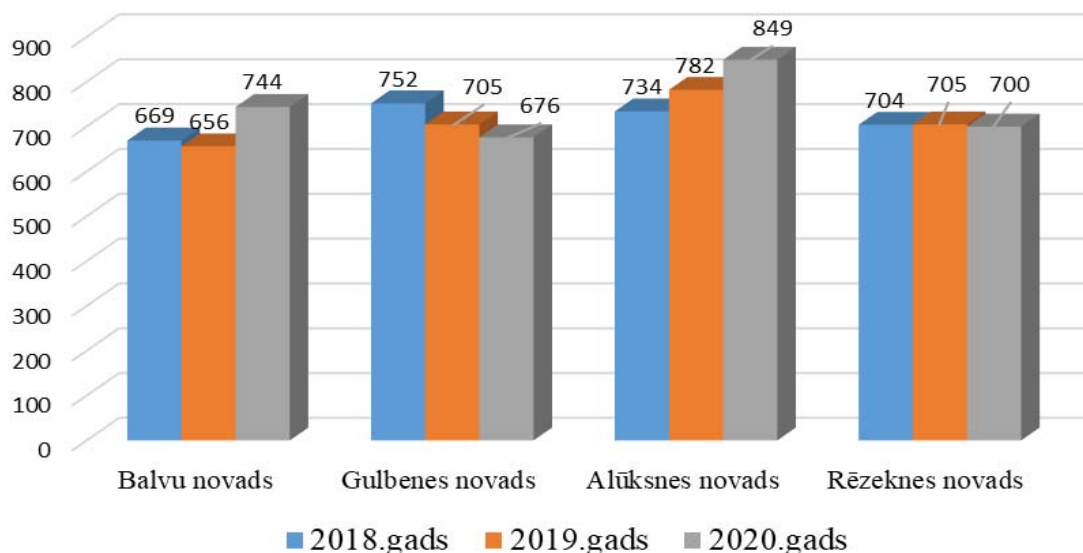
Avots: PMLP

Nodarbinātība un bezdarbs

Bezdarba līmenis Balvu novadā pēc Nodarbinātības valsts aģentūras informācijas uz 2020.gada 31.decembri sasniedza 9,9% (t.i. reģistrēti 708 bezdarbnieki). Salīdzinot ar 2019.gada 31.decembri, palielinājās par 0,6%, uz 2019.gada 31.decembri 9,3% (t.i. reģistrēti 689 bezdarbnieki). Reģistrēto bezdarbnieku skaits no vecuma grupām uz 2020.gada 31.decembri ir sekojošs: 15-19.gadu – 6, 20-24 gadu – 35, 25-29 gadu – 60, 30-34 gadu – 56, 35-39 gadu – 61, 40-44 gadu – 71, 45-49 gadu – 79, 50-54 gadu – 100, 55-59 gadu – 140 un 60 un vairāk gadu – 100 novada iedzīvotāji. Ir novērojama tendence, ka pirmspensijas vecuma grupas ir vislielākais iedzīvotāju skaits. Salīdzinājumā ar vidējo bezdarbnieku skaitu Latgales reģionā, kas ir 15,4%, Balvu novada bezdarbnieku procentuālais īpatsvars ir mazāks par 5,5%.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem vispārējā valdības sektorā (vispārējās valdības sektors ietver valsts un pašvaldību budžeta iestādes, sociālās apdrošināšanas fondu, valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības) strādājošo mēneša vidējās darba samaksas (bruto) atšķirība (sk. 4.attēlu) novados. Dati par 2020.gadu – pirmo trīs ceturkšņu vidējā darba samaksa mēnesī.

Vispārējā valdības sektorā strādājošo mēneša vidējā darba samaksa (bruto) novados (euro)



Avots: CSP

Patlaban Balvu novadā reģistrēti 858 uzņēmumi, tai skaitā 388 ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību, 311 zemnieku saimniecības. 2020. gada laikā Balvu novadā reģistrēti 27, bet likvidēti 36 uzņēmumi.

Ja 2019. gadā Balvu novadā reģistrēto jauno uzņēmumu skaits bijis par 9 vairāk nekā likvidēto, tad 2020.gadā gadā dinamika mainījies un turpinās iepriekšējo gadu tendence, kad likvidējamo uzņēmumu skaits pārsniedz no jauna reģistrēto uzņēmumu skaitu, kā rezultātā pēdējo trīs gadu laikā Balvu novadā reģistrēto uzņēmumu skaits samazinājies par trīs uzņēmumiem. Šie rādītāji atbilst vispārējām tendencēm Latvijā, kur arī vairākus gadus pēc kārtas reģistrēts likvidēto uzņēmumu skaita kritums.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā:

- Jauktā lauksaimniecība;
- Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos;
- Mežizstrāde;
- Piena lopkopība;
- Graudaugu audzēšana.

Pēc kopējā apgrozījuma lielākās nozares Balvu novadā:

1. Slimnīcu darbība;
2. Mežizstrāde;
3. Kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
4. Ceļu maģistrāļu būvniecība;
5. Cita veida ēdināšanas pakalpojumi.

Tūristu apmeklējums Balvu novada objektos 2020.gadā bijis 28 963 (2019.gadā - 26 213), t.sk. Balvu Novada muzejā 7083 (2019.gadā – 14329). Pavasarī Balvu Novada muzejs bija slēgts apmeklētājiem, arī rudenī tika ieviesti ierobežojumi COVID-19 vīrusa izplatības dēļ. Pašvaldība izveido jaunas atpūtas un apskates vietas novada teritorijā. Liela iespēja ir pavadīt brīvo laiku pie Balvu ezeriem, sporta infrastruktūrā, sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām izveidoti jauni brīva laika pavadīšanas objekti.

Būtiskākās izmaiņas, kas ietekmē Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžetu:

- vērtētie ieņēmumu samazinājums par 605 246 *euro*, izlīdzināto ieņēmumu samazinājums par 6,2%;
- 2020.gada 1.septembrī pedagogiem ir noteikta alga par likmi 790 *euro*; pašvaldību finansēto pedagogu atalgojuma paaugstināšanai nepieciešami 28005 *euro*;
- Pašvaldība nodrošina brīvpusdienas 5-6.gadīgo bērniem, 1-6.klašu skolēniem;
- Pašvaldība nodrošina 7-12.klašu skolēniem pusdienu apmaksu viena *euro* apmērā, ēdināšanu skolu internātā dzīvojošajiem skolēniem;
- Pašvaldība paredz papildus 35 000 *euro* sociālo pabalstu izmaksu palielināšanai;
- Pašvaldība paredz papildus finansējumu minimālās algas paaugstināšanai algām līdz 700 *euro* par likmi 564 252 *euro*;
- Pašvaldības paredz papildus finansējumu medicīniskā personāla darba samaksas nodrošināšanai 59 241 *euro*.

Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumos “Par pašvaldību budžetiem”, “Par pašvaldībām”, “Par budžetu un finanšu vadību”, likumu “Par valsts budžetu 2021.gadam”, kā arī citus normatīvos aktos paredzētās prasības.

Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžeta prioritātes ir sekojošās:

- sociālo pabalstu saglabāšana maznodrošinātajai sabiedrības daļai;
- novada infrastruktūras attīstība un sakārtošana, turpinot piesaistīt Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu projektu īstenošanai;
- kvalitatīvas izglītības iestāžu tīkla nodrošināšana;
- nekustāmo īpašumu sakārtošana tādējādi uzlabojot dzīves vides kvalitāti Balvu novadā;
- uzņēmējdarbības attīstība Balvu novadā, palielinot privāto investīciju reģionā;

- sabiedrības kārtības un drošības pastiprināšana;
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana novada iedzīvotājiem.

Balvu novada pašvaldības 2021.gada budžeta prioritātes turpina attīstīt izglītību, sociālo aizsardzību, kultūru un sportu, veselības pakalpojumus, sabiedrības kārtību un drošību.

Balvu novada pašvaldības budžets balstīts uz ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, kurā atspoguļots pašvaldības ilgtermiņa redzējums, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes un Balvu novada attīstības programmu 2018.-2024.gadam. Attīstības programmas vīzija ir novadā ir veselīga un labvēlīga dzīves vide visu vecumu iedzīvotājiem, tajā dzīvo aktīvi cilvēki, kuri veido savu labklājību, radoši apvienojot dabas kapitāla, pierobežas, kultūras mantojuma un jauno tehnoloģiju sniegtas iespējas.

Balstoties uz attīstības programmu pašvaldība ir izvirzījusi attīstības mērķus nākamajam periodam un rīcības to sasniegšanai – turpinās darbs pie projektu realizēšanas degradēto teritoriju revitalizācijai, uzņēmējdarbībai paredzēto teritoriju un ēku izbūves, pašvaldības teritorijas infrastruktūras uzlabošanas, jauno objektu izveides.

Pašvaldības kopbudžets

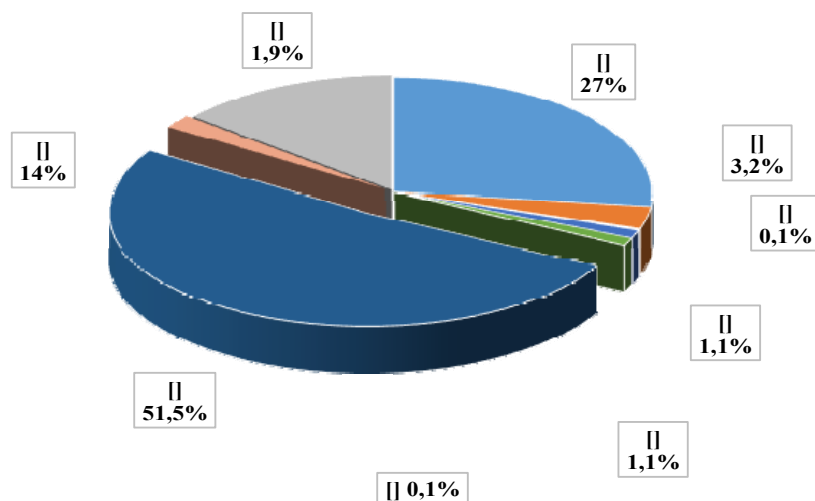
Balvu novada pašvaldības kopbudžeta ieņēmumi 2021.gada plānoti 17 583 236 *euro*, kas ir par 20,4% mazāk nekā 2020.gadā (22 106 685 *euro*). Balvu novada pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2021.gadam ir plānoti 21 114 353 *euro*, kas ir par 11,1% mazāk, nekā 2020.gadā (23 751 762 *euro*).

Budžeta pozīcija	summa (EUR)
I	
Atlikums uz gada sākumu, t.sk.	2330770
<i>pamatbudžeta</i>	<i>2326863</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>3907</i>
Ieņēmumi, t.sk.	17583236
<i>pamatbudžeta</i>	<i>17583236</i>
Aizņēmumi, t.sk.	2425719
<i>pamatbudžeta</i>	<i>2425719</i>
Kopā finansēšanas avoti, t.sk.	22339725
<i>pamatbudžeta</i>	<i>22335818</i>
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	<i>3907</i>
II	
Izdevumi, t.sk.	21114353

<i>pamatbudžeta</i>	21110446
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	3907
Aizņēmumu atmaksa, t.sk.	932293
<i>pamatbudžeta</i>	932293
Kopā finansēšana, t.sk.	22046646
<i>pamatbudžeta</i>	22042739
<i>ziedojumu un dāvinājumu</i>	3907
Atlikums uz gada beigām, t.sk.	293079
<i>pamatbudžeta</i>	293079

Budžeta ieņēmumi

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veido nodokļu ieņēmumi – iedzīvotāju ienākuma, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis; nenodokļu ieņēmumi, kuros ietilpst pašvaldību nodevas, naudas sodi, ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas, kā arī citi nenodokļu ieņēmumi; transfertu ieņēmumi (maksājumi) no valsts un pašvaldību budžetiem un budžeta iestāžu maksas pakalpojumu ieņēmumiem.



5.attēls

Pašvaldības pamatbudžeta vislielākā ieņēmumu sadaļa ir valsts budžeta transferti, 2021. gada budžetā tie ir 9 049 702 *euro* jeb 51,5% no pamatbudžeta ieņēmumiem, no tiem saņemtie valsts budžeta transferti noteiktam mērķim ir 3 009 857 *euro* jeb 17,1 %, no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētājiem projektiem 1 967 450 *euro* jeb 11,2%, saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 4 072 395 *euro* jeb 23,2% no visiem ieņēmumiem. Valsts budžeta transfertu noteiktam mērķim palielinājums pret 2020.gada plānu ir 4,2%, tajā skaitā mērķdotācijas pamata un vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai pieaugums par 6,4%, interešu izglītības pedagogu darba samaksai pieaugums par 1,4%, 5-6.gadīgo bērnu apmācībai pedagogu darba samaksai palielinājums par 10,3%. Valsts budžeta dotācija 1-4.klašu ēdināšanai plānota 48 330 *euro* atbilstoši skolēnu skaitam izglītības iestādēs un mācību dienu skaitam 2021.gadā. Valsts dotācija izglītības iestādēm mācību līdzekļu un mācību grāmatu iegādei 2021.gadam ir paredzēta 32053 *euro*, kas ir par 16,7% vairāk, dotācija ir paredzēta arī digitālo mācību līdzekļu iegādei 6174 *euro* apmērā, uz katru skolēnu 4,30 *euro* gadā. Atbilstoši ministru kabineta noteikumu grozījumiem par medicīnas personāla atalgojuma paaugstināšanu, valsts dotācija feldšeru – veselības punktu uzturēšanai tiek plānota 59988 *euro* gadā, kas ir par 19,7% vairāk nekā 2020.gadā (50088 *euro*). Pašvaldību autoceļu (ielu) fonda uzturēšanai valsts dotācija ir 418 546 *euro*, kas ir vienāda ar 2020.gada finansējuma apjomu. Valsts dotācija profesionālās ievirzes izglītības pedagogu darba samaksai 2021.gadā ir paredzēta 482 459 *euro*, t.sk. Balvu sporta skolai 127 532 *euro*, Balvu Mūzikas skolai 314 055 *euro*, Balvu mākslas skolai 40 872 *euro*. Dotācijas apjoma izmaiņas ir saistītas ar pedagogu darba algas pieaugums uz likmi no 750 līdz 790 *euro*, kā arī Balvu sporta skolā ir akreditēta programma “Futbols”.

Nodokļu ieņēmumi 2021.gadā tiek plānoti 5 345 389 *euro* jeb 30,4% no pamatbudžeta ieņēmumiem, kas ir par 2,9% mazāki nekā 2020.gadā (5 504 826 *euro*). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2021.gadam ir plānots 4 657 732 *euro* apmērā, kas ir par 313 519 *euro* mazāk nekā 2020.gadā (4 971 251 *euro*), budžetā iekļauts 2021.gada 4.janvārī ieskaitīts iedzīvotāju ienākuma nodoklis par 2020.gadu 91860 *euro*. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir plānoti 553 797 *euro* apmērā, t.sk. parādu samaksa 45 000 *euro*. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi plānoti par 58 922 *euro* lielāki, nekā 2020.gadā plānoti, bet par 41 397 *euro* par 2020.gadā iekasēto. Dabas resursu nodokļa ieņēmumi no 2021.gada ir iekļauti pašvaldības pamatbudžetā 22000 *euro* apmērā. Azartspēļu nodoklis atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām ieskaitāms pašvaldības budžetā 5% apmērā un plānots 20 000 *euro*.

Budžeta iestāžu ieņēmumi (ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, par īpašuma nomu un īri u.c. maksas pakalpojumi) plānoti 2 463 309 *euro* un kopējos ieņēmumos to īpatsvars ir 14 %. Ir plānota maksa par izglītības pakalpojumiem 139 860 *euro*, t.sk. mācību maksa 36 009 *euro*. Ieņēmumu par nomu un īri tiek plānoti 204 672 *euro* apmērā, t.sk. par telpu nomu 82 171 *euro*, zemes nomu 114 701 *euro*. Maksas pakalpojumu ieņēmumi ir plānoti par 170 089 *euro* pret 2020.gadā plānoto, pieaugums ir pašvaldības aģentūras “SAN-TEX” maksas pakalpojumu sniegšanā, dzīvojamā fonda ieņēmumu izmaiņas.

Pašvaldību budžeta transferti 2021. gada budžeta ieņēmumos veido 1,9 % jeb 332 929 *euro*, kas ir 78 928 *euro* mazāk nekā 2020.gadā (411 857 *euro*). Daļēji izmaiņas skar pansionāta “Balvi” norēķinu ar citām pašvaldībām, jo vīrusa COVID-19 izplatības valstī, netiek uzņemti klienti no citām pašvaldībām, arī bibliotēkas un izglītības metodiskā darba atbalsts apvienojamiem novadiem tiek plānota tikai pusgadam.

Nenodokļu ieņēmumi 2021.gadam ir plānoti 199 473 *euro*, kas ir 1,1% no pamatbudžeta ieņēmumiem, t.sk. ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas 149 050 (2020.gadā -72 780 *euro*), salīdzinot ar 2020.gadā plānoto, pieaugums ir par 53%.

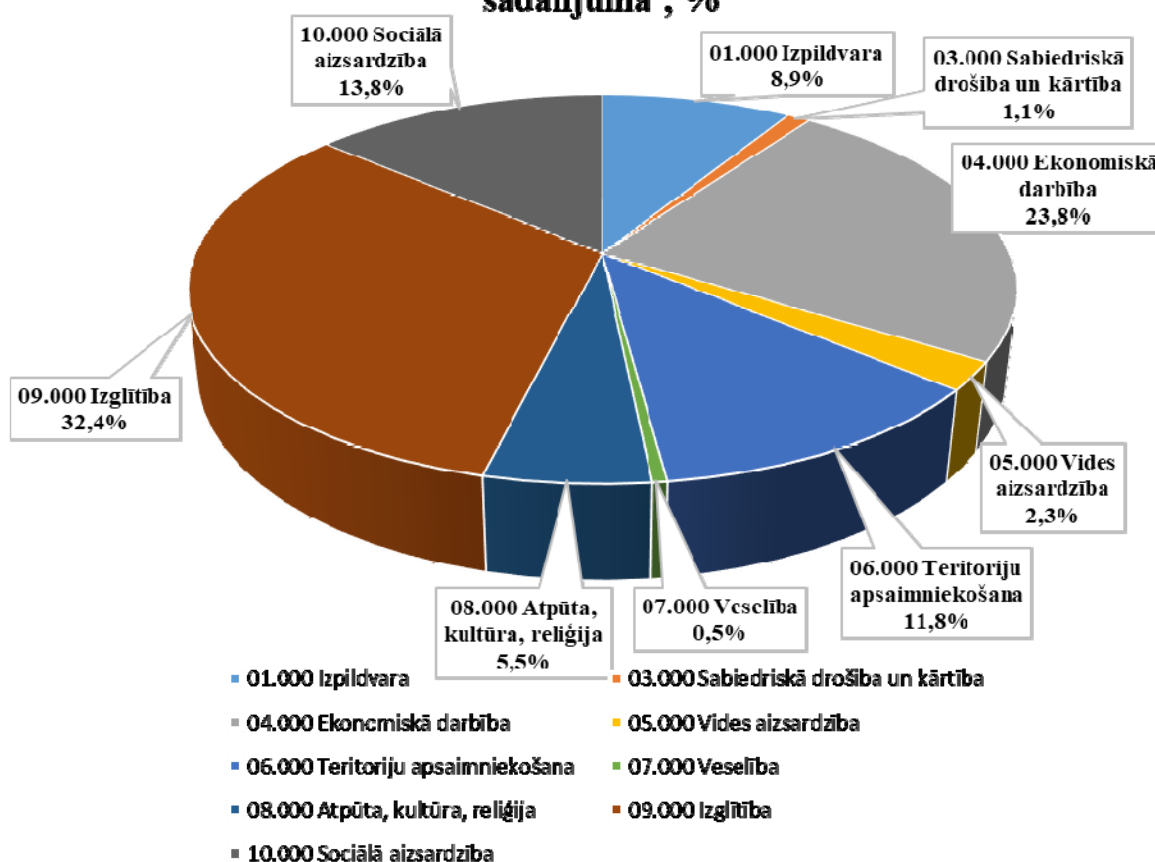
Kopējie plānotie pamatbudžeta finanšu resursi ir 22 335 818 *euro*, kas sastāv no pamatbudžeta plānotajiem ieņēmumiem 17 583 236 *euro*, plānotajiem aizņēmumiem no Valsts kases 2 425 719 *euro*, atlikuma uz gada sākumu 2 326 863 *euro*.

Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi gada sākumā netiek plānoti.

Budžeta izdevumi

Balvu novada pašvaldības finanšu resursi ir paredzēti pašvaldības funkciju nodrošināšanai - pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, sociālā dienesta uzturēšanai un iedzīvotāju sociālā atbalsta finansēšanai, novada pasākumu finansēšanai, novada infrastruktūras uzturēšanai. Pašvaldības kopbudžeta izdevumi 2021.gadā plānoti 21 114 353 *euro*, no tiem pamatbudžeta izdevumi 21 110 446 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 3907 *euro*, pašvaldības aizņēmumu atmaksa 932 293 *euro*. Kopbudžeta izdevumi ir mazāki par 11% nekā 2020.gadā (23 751 762 *euro*). Izdevumu finansēšanai tiks izmantots budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā, kas sastāda 2 330 770 *euro*, no tā pamatbudžeta atlikums 2 326 863 *euro*, ziedojumi un dāvinājumi – 3907 *euro*, kā arī aizņēmumu līdzekļi 2 425 719 *euro* apmērā ES fondu līdzfinansēto projektu realizācijai. Pašvaldības budžetā ir paredzēti izdevumi infrastruktūras uzturēšanai, iestāžu finansēšanai, ES projektu līdzfinansējumam, valsts dotāciju izlietojums pašvaldības funkciju izpildei.

Pamatbudžeta izdevumu struktūra valdības funkciju sadalījumā, %



Vispārējie valdības dienesti

Vispārējo valdības dienestu uzturēšanai ir paredzēti 1 871 324 *euro* apmērā, kas sastāda 8,9 % no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Vispārējos valdības dienestos ir paredzēti pašvaldības administrācijas izdevumi, deputātu darba samaksa, skolēnu pārvadājumu autobusu uzturēšana, pagastu pārvalžu administratīvie izdevumi. Izpildvaras funkciju administrēšanai, ko veic Balvu novada pašvaldība, noteikts budžets 954 682 *euro*, t.sk. 3000 *euro* datortehnikas iegādei, sēžu vadības moduļa programmas izstrādei 6500 *euro*, bijušo priekšsēdētāju, vietnieku pabalstu izmaksai 60 616 *euro*, pagastu pārvaldēm administratīvo funkciju veikšanai 500 131 *euro*. Deputātu darba samaksai plānoti 132830 *euro*. Aizņēmumu apkalpošanas maksājumi tiek plānoti 24410 *euro* apmērā atbilstoši noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi, t.sk. apkalpošanas maksai 19286 *euro* un procentu apmaksai 5124 *euro*. Biedru maksas plānotas 28 348 *euro* un izdevumiem neparedzētiem gadījumiem noteikti asignējumi 30 000 *euro*. Balvu novada pašvaldībā darbojas Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centram

plānotais budžets 2021.gadam ir 44 683 *euro*, Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra uzturēšanai 62 386 *euro*.

Vispārējos valdības dienestos 2021.gadā ir iekļauti jaunizveidojamās pašvaldības administratīvas struktūras projekta izstrādei 18 750 *euro* un teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projekta izstrādei 36200 *euro*. Pašvaldība ir paredzējusi vēlēšanu organizēšanas izmaksas 39 004 *euro*.

Sabiedriskā kārtība un drošība

Sabiedriskās kārtības un drošības nozares izdevumi noteikti 226 160 *euro* apmērā jeb 1,1% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Balvu novada pašvaldības policijas uzturēšanai plānoti 118 663 *euro*. Pašvaldības policijas darbības veikšanai ir divi transportlīdzekļi, visiem darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana, dzīvības nelaimes apdrošināšana, darbiniekiem ir paaugstināta alga par 40 *euro* par likmi. Dzimtsarakstu nodaļas uzturēšanai ir plānoti 58 362 *euro*. Atskurbtuves darbības nodrošināšanai ir paredzēti 49 135 *euro*.

Ekonomiskā darbība

Ekonomiskās darbības nodrošināšanai plānoti izdevumi 2021.gadam 5 031 820 *euro* apmērā jeb 23,8% no kopējiem izdevumiem. Tā ir otrā lielāka 2021.gada budžeta pozīcija. Balvu novada pašvaldības Būvvaldes funkciju nodrošināšanai paredzēti 62 632 *euro*, pēc tiesas sprieduma ir paredzēta darbu izpilde par 17 616 *euro*. Pašvaldības nodokļu samaksai valstī ir paredzēti 59 000 *euro*. 2021.gadā biznesa ideju konkursam, kur var pieteikties topošie uzņēmēji uz pašvaldības atbalstu līdz 2000 *euro* katram, paredzēts finansējums 8000 *euro* apmērā. Pašvaldība turpina saņemt un realizēt finansējumu no valsts budžeta algotiem sabiedriskiem darbiem 58 378 *euro*. 2021.gadā valsts dotācija autoceļu (ielu) fonda uzturēšanai ir pamatbudžeta sastāvdaļa, tam ir paredzēts finansējums 671 554 *euro*, kas sadalīti pa administratīvajām teritorijām, 418 546 *euro* ir no plānotas valsts dotācijas 2021.gadā, pārējais finansējums no atlikuma uz gada sākumu. Pašvaldība šogad paredz pabeigt realizēt grants ceļu posma pārbūves projektu, turpinot ceļu “Balvi -Verpuļeva – Elkšņeva – Mūrova” izbūvi par 36209 *euro*, notiek būvdarbi trījos uzņēmējdarbību veicinošus projektos ar teritorijas un ēku izbūvi, tam paredzēts finansējums 3 688 864 *euro*. Pašvaldība realizē divus Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projektus, kas veicinās tūrisma attīstību un uzņēmēju vides uzlabošanu un apmācību, tam paredzēts finansējums 41 899 *euro*. 2020.gadā ir uzsākts darbs pie Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Amatu prasmes tūrisma telpā”, kur paredzēts sakārtot Balvu muižas telpas pirmajā stāvā, finansējums 2021.gadā ir 155 356 *euro*. 2021.gadā ir plānots pabeigt Balvu pilsētas divu ielu – Jaunatnes un Lauku – atjaunošanas darbus par 234 928 *euro*.

Vides aizsardzība

Pašvaldības budžetā 2021.gadam novada vides aizsardzības pasākumiem paredzēti 495 280 *euro* jeb 2,3% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Dabas resursu nodokļa ieņēmumu

un atlikuma izmantošanai paredzēti 65 500 *euro*, t.sk. tiek sakārtota Balvu ezera krasta zona. Pašvaldība plāno veikt būvdarbus administrācijas ēkā – tiek realizēts projekts “Balvu novada pašvaldības administrācijas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana” par 405 772 *euro*, t.sk. plānots aizņēmums 154 531 *euro*. Turpinās realizācija Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “GreenPalette”, kam paredzēts finansējums 24 008 *euro*.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana

Pašvaldības budžetā 2021.gadam novada teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 2 486 763 *euro* jeb 11,8% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 29 092 *euro* vairāk nekā 2020.gadā. Ielu apgaismojuma uzturēšanai Balvu pilsētā un apgaismojuma atjaunošanai pilsētā un novadā ir paredzēti 158 515 *euro*. Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai paredzēti 2 328 248 *euro*, no tiem pašvaldības aģentūras “San-TEX” izdevumi 1 485 118 *euro*, t.sk. pašvaldības dotācija 276 000 *euro* apmērā paredzēta pilsētas labiekārtošanai un apzaļumošanai, lietus ūdens kanalizācijas uzturēšanai. 2021.gadā ir paredzēts finansējums arboristu pakalpojumiem koku izgriešanai kapos visā novadā 20000 *euro*, līdzfinansējumam iedzīvotājiem centralizētā ūdensvada un kanalizācijas pieslēgumiem 12000 *euro*, pašvaldības līdzfinansējums iekšpagalmu sakārtošanai, asfalta ieklāšanai, rotaļu laukumu izbūvei, daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanai 10 000 *euro*, nekustāmā īpašuma vērtēšanai un dokumentācijas kārtošanai 57 759 *euro*, videonovērošanas kameru uzstādīšanai Balvu pilsētā 3480 *euro*, drošības naudas atmaksai 4396 *euro*. 2021.gadā ir plānots pabeigt Kohezijas fonda projektu “Balvu pilsētas ūdenssaimniecības attīstība III. kārtā”, kam paredzēti 55 514 *euro*. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projektam “Veco parku jaunā dzīve” 2021.gadā ir paredzēts finansējums 46467 *euro*.

Veselība

Veselības iestāžu uzturēšanai paredzēti 103 106 *euro*, kas ir 0,5 % no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem. Novadā darbojas seši feldšeru – veselības punkti, kas daļēji tiek finansēti no valsts budžeta gan feldšeru algām, gan punkta uzturēšanai. Medicīniskā personāla atalgojuma paaugstināšanas rezultātā, pieaug par 19,8% finansējums no valsts dotācijas. 2021.gadā turpinās projekts “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai Balvu novadā”, kam paredzēti 33 300 *euro*.

Atpūta, kultūra un reliģija

Atpūtas, sporta, kultūras un reliģijas izdevumiem pašvaldības 2021.gada budžetā paredzēts finansējums 1 154 407 *euro* jeb 5,5% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 32% mazāk pret 2020.gada plānu. Sporta infrastruktūras nodrošināšanai novadā ir paredzēti 93 908 *euro*, t.sk. sporta pasākumi novadā 14 489 *euro*. Pieaugušo sporta pasākumiem 22 701 *euro*. Bibliotēku uzturēšanai ir paredzēti 272 066 *euro*. Balvu novada Muzeja uzturēšanai paredzēti 128 683 *euro*. Kultūras namu izdevumu finansēšanai ir paredzēti 502 154 *euro*, no tiem 227 908 *euro* ir paredzēti Balvu Kultūras un atpūtas centram, kaut arī ēka ir atjaunota un ir

samazinājies siltuma patēriņš, bet nepieciešama visu sistēmu uzturēšana un apkope. Balvu Kultūras un atpūtas centra paredzēti kultūras pasākumi visa gada garumā par kopējo summu 89 210 *euro*, t.sk. pašvaldības dotācija ir 51 430 *euro*. Sabiedrisko attiecību pasākumiem ir paredzēti 36 756 *euro*. Reliģisko organizāciju atbalstam ir paredzēti 19 700 *euro*. 2020.gadā plāno pabeigt Balvu Kultūras un atpūtas centra pārbūvi un iegādāties aprīkojumu par 427 370 *euro*. Pašvaldība 2021.gadā paredz finansējumu dalības XII Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un Deju svētkos, tam paredzot 11 930 *euro*.

Izglītība

Pašvaldības pamatbudžeta izdevumu lielākā sadaļa – izglītības iestāžu uzturēšana un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšana - plānoti 6 837 171 *euro* jeb 32,4%, kas ir par 129 410 *euro* vairāk pret 2020.gada plānoto. Pašvaldības dotācija ir paredzēta 1.-6.klašu skolēnu brīvpusdienām, 5-6. gadīgo bērnu brīvpusdienām, internāta skolēnu ēdināšanai, 7-12.klašu skolēniem ēdināšanas kompensācija viena *euro* apmērā, kopējais gada finansējums šim mērķim ir 217 873 *euro*. 1-4. klašu skolēnu brīvpusdienām no valsts budžeta līdzekļiem – 48 330 *euro*, kas daļēji sedz ēdināšanas izmaksas. Izglītības iestāžu 2021.gada budžets: pirmsskolas izglītības iestādēm 1 282 056 *euro*, pamatskolām (sākumskolām) – 1 094 228 *euro*, vidusskolām – 2 501 319 *euro*, kā arī Balvu Mākslas skolai 146 603 *euro*, Balvu Mūzikas skolai 470 612 *euro*, Balvu Bērnu un jauniešu centram – 94 522 *euro*, Balvu Sporta skolai – 360 554 *euro*. Finansējums 38 926 *euro* apmērā paredzēts izglītības, kultūras un sporta pasākumiem. 240 000 *euro* paredzēti norēķiniem par citu pašvaldību izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Izdevumi skolēnu transporta kompensācijām ir paredzēti 7743 *euro* apmērā. Kopā izglītībai ir paredzēti 10 projektu realizācija par kopējo summu 265 928 *euro*. Skolēnu nodarbinātībai vasarā no pašvaldības budžeta ir paredzēti 8 500 *euro*.

Sociālā aizsardzība

Sociālās aizsardzībai 2021.gadā ir plānoti 2 904 415 *euro* apmērā jeb 13,8% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. No pašvaldības finansējuma sociālai aizsardzībai 430 000 *euro* paredzēti pabalstiem un palīdzībai pašvaldības maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Pansionāta "Balvi" darbības nodrošināšanai paredzēti 1 362 739 *euro*, no tiem pašvaldības dotācija ir 613 265 *euro*, kas pieaug pret 2020.gadu par 60 219 *euro*. Finansējuma palielinājums ir novirzīts aprūpes un medicīniska personāla algas paaugstināšanai. Sociālajiem pakalpojumiem 51354 *euro*, sociālo māju uzturēšanai 23175 *euro*, sociālā dienesta darbībai 409 819 *euro*, bāriņtiesai 125 807 *euro*. Sociālā dienesta un bāriņtiesas darbiniekiem ir paredzēta veselības apdrošināšana. 2021.gada budžetā ir paredzēts finansējums biedrībām – 4770 *euro*. 2020.gadā turpinās projekti – Asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti 142 769 *euro*, Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā 29 850 *euro*, profesionālā sociālā darba attīstība pašvaldībās 13 062 *euro*, Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide pilngadīgām personām ar garīgā rakstura traucējumiem 24 762 *euro*, beigu posmā ir projekts "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plānu īstenošanai Balvu novadā", kam paredzēts 55 775 *euro*. Divas

jaunas pozīcijas šogad ir sociālā sfērā – paredzēts finansējums norēķiniem ar citām pašvaldībām 16 200 *euro*, jo divi nepilngadīgie bērni atrodas sociālās aprūpes iestādēs, un plāno uzsākt darbu Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs Vidzemes ielā 2B un Liepu ielā 2, Balvos. Centra darbībai paredzēts finansējums 214 333 *euro*, t.sk. pašvaldības dotācija 49 178 *euro*.

Ziedojumu un dāvinājumu izdevumi paredzēti muzejam 3307 *euro* un Ebreju kapu sakārtošanai 600 *euro*.

Saistības

Uz 2021.gada 1.janvāri pašvaldībai ir 65 aizņēmumu līgumi un viens galvojums, no tiem 2021.gadā beigsies atmaksa 12 līgumiem. Balvu novada pašvaldības saistību apjoms ir 9 296 282 *euro*, kas ir par 368 026 *euro* mazāk, nekā 2020.gada 1.janvāri. 2021.gadā pašvaldības aizņēmumu apjoms ir 956 703 *euro*, t.sk. 932 293 *euro* pamatsummu atmaksa, procentu un apkalpošanas maksājumi ir 24 410 *euro*.

Domes priekšsēdētājs

A.Pušpurs